

Sygn. akt VI Ka 178/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Tomasz Skowron

Protokolant Jolanta Kopeć

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w J.R. R.

po rozpoznaniu w dniu 8 grudnia 2020 r.

sprawy **M. J. (1)** ur. (...) w J.

c. K., B. z domu C.

oskarżonej z art. 286 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 9 grudnia 2019 r. sygn. akt II K 195/19

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonej M. J. (1) w ten sposób, że w pkt II a części dyspozytywnej obniża orzeczony obowiązek naprawienia szkody na pokrzywdzonej M. K. do kwoty 1597 złotych,

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

III. zwalnia oskarżoną od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 178/20	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		
CZEŚĆ WSTĘPNA			

<p>1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>Wyrok Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 9 grudnia 2019 r., sygn. akt II K 195/19</p>	
<p>1.2. Podmiot wnoszący apelację</p>	
<p># oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego</p>	
<p># oskarżyciel posiłkowy</p>	
<p># oskarżyciel prywatny</p>	
<p># obrońca oskarżonego</p>	
<p># oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego</p>	
<p># inny</p>	
<p>1.3. Granice zaskarżenia</p>	

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany		

	w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski					
#	uchylenie	#	zmiana		
Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy					
2.1. Ustalenie faktów					
2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
		-----	-----	-----	-----
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
	-----	-----	-----	-----	
2.2. Ocena dowodów					
2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów					

Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
-----	-----	-----	-----
2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
-----	-----	-----	-----
3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzut		
	1. Obraza prawa materialnego w rozumieniu art. 438 pkt 1 k.p.k., tj. art. 361 § 1 k.c. poprzez	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	

	<p>błędne uznanie, że oskarżona ponosi również odpowiedzialność za szkodę powstałą wskutek poznawawienia pokrzywdzonej możliwości zaciągnięcia kredytu celem wykonania remontu mieszkania i zakupu sprzętu AGD, podczas gdy brak jest adekwatnego związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy działaniem oskarżonej, a wskazaną przez pokrzywdzoną szkodą.</p>		
<p>2. Mająca wpływ na treść zaskarżonego wyroku rażąca obraza przepisów prawa procesowego, tj. art. 7 k.p.k., poprzez dokonanie oceny wartości szkody spowodowanej popełnieniem przestępstwa, tj. szkody majątkowej oraz osobistej M. K. i oparcie stanu faktycznego w tym zakresie</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		

<p>jedynie na oświadczeniu i dokumentacji złożonej przez pokrzywdzoną (oskarżycielkę posiłkową), co doprowadziło do ustalenia wysokości szkody i tym samym obowiązku jej naprawienia w sposób dowolny.</p>		
<p>3. Mająca wpływ na treść zaskarżonego wyroku obraza przepisów prawa procesowego, tj. art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez niewyjaśnienie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku kwestii związanych z ustaleniem rzeczywistego rozmiaru wyrządzonej szkody majątkowej, podczas gdy biorąc pod uwagę rozmiar zaciągniętych przez oskarżoną zobowiązań należałoby wskazać, dlaczego orzeczony środek karny rozmiarem odbiega w stopniu tak</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	

<p>znaczącym od wysokości osiągniętej przez oskarżoną korzyści majątkowej.</p>		
<p>4. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść tego orzeczenia, którego skutkiem była rażąca niewspółmierność środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody, polegający na błędnym uznaniu zeznań świadka M. K. k. 1-2, 182, 319-320 oraz załączonej przez nią dokumentacji i oparciu się wyłącznie na ich podstawie przy ustalaniu wysokości szkody, co skutkowało orzeczeniem środka karnego w wymiarze wnioskowanym przez pokrzywdzoną, który to rozmiar stanowi</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	

<p>czterokrotność osiągniętej przez oskarżoną korzyści majątkowej, co w sposób kategoryczny wskazuje na rażącą niewspółmierność tegoż środka.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>Powołany przez skarżącego przepis art. 361 § 1 k.c. stanowi, iż zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W realiach przedmiotowej sprawy zawarcie przez M. J. (1) umów kredytowych, posługując się danymi osobowymi M. K., podszywając się pod pokrzywdzoną i nie mając zamiaru ani</p>	

możliwości
spłacenia
zaciągniętych
zobowiązań,
skutkowało
umieszczeniem
wpisu na temat
M. K. w BIK,
co negatywnie
rzutowało na
ocenę jej
zdolności
kredytowej. Nie
sposób zatem
zgodzić się ze
stanowiskiem
skarżącego, iż
brak jest
adekwatnego
związku
przyczynowo-
skutkowego
pomiędzy
działaniem
oskarżonej a
szkodą w postaci
pozbawienia
pokrzywdzonej
możliwości
zaciągnięcia
kredytu celem
wykonania
remontu
mieszkania i
zakupu sprzętu
AGD.

Zaznaczyć
jednak należy,
iż przepis art.
46 § 1 k.k.,
na mocy którego
nałożono na
oskarżoną
obowiązek
naprawienia
szkody, odsyła
do przepisów
prawa
cywilnego, co

jest
równoznaczne z
przeniesieniem
ciężaru
dowodowego w
zakresie
wysokości
szkody na
pokrzywdzonego.
Tymczasem M.
K. nie
udokumentowała
w
wystarczającym
stopniu, iż
deklarowana
przez nią
wysokość
szkody, jaką
poniosła,
pozostawała w
związku z
zachowaniem
oskarżonej i
stanowiła
następstwo
popelnionego
przez nią
przestępstwa. Z
akt sprawy nie
wynika bowiem,
czy poza
otrzymaniem
informacji z
BIK w chwili
ubiegania się
o kredyt na
zakup sprzętu
AGD, oskarżona
występowała z
wnioskiem
kredytowym,
choćby w
banku który
prowadzi jej
rachunek
bieżący, i
otrzymała
decyzję
odmowną.

Mając na
względzie
niewielką
wysokość
zaciągniętych
przez oskarżoną
zobowiązań, a
następnie
podjęcie kroków
prawnych przez
pokrzywdzoną w
celu usunięcia
wpisów na jej
temat z rejestru
BIK nie jest
wykluczone, iż
po
przedstawieniu
w banku
dokumentów
potwierdzających
złożenie przez
M. K.
zawiadomienia o
popelnieniu
przestępstwa na
jej szkodę, ocena
jej zdolności
kredytowej
zostałaby przez
bank
zweryfikowana.
Jak wynika z
zeznań
pokrzywdzonej
złożonych na
rozprawie w
dniu 20 maja
2019 r. (k 319 –
320), rozważała
ona zaciągnięcie
kredytu w banku
na kwotę od
50.000 do
70.000 złotych,
zaś sprzęt AGD
miał kosztować
prawie 20.000.
Skoro
pokrzywdzona

deklarowała, iż kontaktowała się wcześniej z bankiem w sprawie tego kredytu i wstępnie ustaliła, iż będzie on spłacany przez 2 lata, kwestią niewyjaśnioną pozostaje ewentualna możliwość zakupu sprzętu AGD ze środków pochodzących z tego kredytu. Pokrzywdzona nie wykazała także, iż wobec braku innych źródeł finansowania remontu w postaci oszczędności czy lokat, rzeczywiście zmuszona była do sprzedaży akcji na niekorzystnych dla siebie warunkach.

Z zeznań pokrzywdzonej wynika, iż wobec odmowy udzielenia jej kredytu, nie rozważyła ograniczenia prac remontowych bądź odsunięcia ich w czasie. Z drugiej zaś

strony
rozpoczęcie
takiego
przedsięwzięcia
z założeniem,
iż będzie ono
finansowane ze
środków
pochodzących z
kredytu bez
uprzedniego
upewnienia się,
że może on
zostać
udzielony,
wydaje się być
zachowaniem co
najmniej
nierozsądnym.
Jak wynika z
zeznań
pokrzywdzonej,
wobec braku
możliwości
sfinansowania
remontu z
innych środków,
M. K.
zdecydowała się
na sprzedaż
akcji, które
traktowała jako
zabezpieczenie
na przyszłość.
Rację jednak
należy przyznać
skarżącemu, iż
brak jest
adekwatnego
związku
przyczynowego
pomiędzy
działaniem
oskarżonej a
dokonaniem
przez
pokrzywdzoną
sprzedaży akcji
na
niekorzystnych

dla niej warunkach. Dlatego też Sąd Odwoławczy, przyznając rację skarżącemu, zmienił zaskarżony wyrok i zmniejszył wysokość nałożonego na oskarżoną obowiązku naprawienia szkody do kwoty 1597 złotych, która stanowi sumę udokumentowanych przez pokrzywdzoną wydatków związanych z zamówieniem raportów z BIK, prowadzenia związanej z tym postępowaniem korespondencji oraz skorzystania z profesjonalnej pomocy prawnej. Rozstrzygnięcie to nie zamyka jednak drogi do dochodzenia przez M. K. należnej jej z dniem i niezaspokojonej części roszczenia na drodze postępowania cywilnego.

Ad. 2

Jak już wspomniano, niewystarczającym było określenie przez Sąd Rejonowy wysokości wyrażzonej przestępstwem szkody w oparciu jedynie o oświadczenie pokrzywdzonej i przedstawienie przez nią skromnej dokumentacji, co w ocenie Sądu Odwoławczego było niewystarczające do poczynienia ustaleń faktycznych w tym zakresie.

Ponadto, jak słusznie podniósł skarżący, Sąd orzekający także w tym przypadku zobligowany jest do stosowania regulacji zawartej w art. 7 k.p.k., odnosząc się do zasad wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego i przed orzeczeniem obowiązku naprawienia szkody w deklarowanej przez

pokrzywdzoną
wysokości,
zbadać
powinien, czy
są ku temu
dostateczne
podstawy.

Ad. 3

Lakoniczne
odniesienie się
przez Sąd
Rejonowy w
pisemnych
motywach
wydanego
rozstrzygnięcia
do podstawy
określenia
wysokości
wyrządzonej
szkody jedynie
do oświadczenia
pokrzywdzonej i
przedłożonej
przez nią
dokumentacji
dotyczącej cen
sprzedanych
akcji i wysokości
dywidendy,
które to Sąd
Odwoławczy
uznał za
niewystarczającą
podstawę do
poczynienia
takich ustaleń
faktycznych,
jakie Sąd I
instancji zawarł
w zaskarżonym
wyroku, w
realiach
przedmiotowej
sprawy każe
uznać za zasadny
podniesiony

przez skarżącego
zarzut obrazy
art. 424 § 1 pkt 1
k.p.k.

Ad. 4

Jak już wspomniano, Sąd Odwoławczy nie zaaprobował ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji w zakresie wysokości szkody, do której naprawienia zobowiązał oskarżoną na podstawie art. 46 § 1 k.k., co skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku w tym zakresie. Podkreślić jednak należy, iż do środków kompensacyjnych, które mogą być orzeczone na podstawie powołanego przepisu, nie mają zastosowania dyrektywy wymiaru kary określone w art. 53 k.k., a zatem nietrafnym był zarzut rażącej niewspółmierności orzeczonego wobec M. J.

<p>(1) obowiązku naprawienia szkody, chociaż – jak już wspomniano – Sąd Odwoławczy uwzględnił wniosek o jego obniżenie.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Zmiana zaskarżonego wyroku w punkcie II a poprzez orzeczenie wobec oskarżonej obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej M. K. kwoty 1597 złotych.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Konsekwencją uznania za zasadne podniesionych przez obrońcę oskarżonej zarzutów było uwzględnienie wniosku o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez</p>		

obniżenie
zawartego w pkt
II a części
dyspozytywnej
wyroku
obowiązku
naprawienia
szkody wobec
pokrzywdzonej
do kwoty 1597
złotych, która
stanowi sumę
udokumentowanych
przez
pokrzywdzoną
wydatków
związanych z
zamówieniem
raportów z BIK,
prowadzenia
związanej z tym
postępowaniem
korespondencji
oraz
skorzystania z
profesjonalnej
pomocy
prawnej.

**4.
OKOLICZNOŚCI
PODLEGAJĄCE
UWZGLĘDNIENIU
Z URZĘDU**

1.

Zwięźle o
powodach
uwzględnienia
okoliczności

**5.
ROZSTRZYGNIECIE**

SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
	Przedmiot utrzymania w mocy
Sąd Odwoławczy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w zakresie pkt I, częściowo pkt II a - w zakresie zadość uczynienia za doznaną krzywdę, II b oraz III - IX części dyspozytywnej.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Punkt I części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku dotyczył przypisania M. J. (1) sprawstwa i winy w zakresie zarzucanych jej czynów oraz	

rozstrzygnięcie o karze, a poczynione w tym zakresie ustalenia Sądu Rejonowego nie były kwestionowane przez obrońcę oskarżonej w wywiedzionym środku odwoławczym.

Ponadto utrzymaniu w mocy podlegał również zawarty w pkt II a części dyspozytywnej nałożony na M. J. (1) obowiązek zapłaty za rzecz pokrzywdzonej kwoty 2000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Punkt II b części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku zawierał obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego (...) Sp. z o.o. w siedzibą w K., którego wysokość ani zasadność również nie była kwestionowana przez obronę.

Z kolei pkt III – IV części dyspozytywnej

zaskarżonego
wyroku
dotyczyły
warunkowego
zawieszenia kary
wymierzonej
oskarżonej oraz
obowiązków
probacyjnych,
zaś pkt V
– VI części
dyspozytywnej
zawierały
rozstrzygnięcia
w przedmiocie
kosztów
postępowania.

Punkty VI – IX
części
dyspozytywnej
zaskarżonego
wyroku
dotyczyły
współoskarżonego
M. J. (2)
i nie były
kwestionowane
w
wywiedzionym
środku
odwoławczym.

Rozstrzygnięcia
te nie wymagały
także ingerencji
Sądu
Odwoławczego z
urzędu, dlatego
jako trafne i
prawidłowe
podlegały
utrzymaniu w
mocy.

**5.2. Zmiana
wyroku sądu
pierwszej
instancji**

	Przedmiot i zakres zmiany	
<p>Zmiana zaskarżonego wyroku wobec oskarżonej M. J. (1) poprzez obniżenie orzeczonego w pkt II a części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonej do kwoty 1597 złotych.</p>		
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>		
<p>Sąd Odwoławczy uwzględnił zarzuty podniesione przez obrońcę oskarżonej w wywiedzionym środku odwoławczym i obniżył zawarty w pkt II a części dyspozytywnej wyroku obowiązek naprawienia szkody wobec pokrzywdzonej do kwoty 1597 złotych, która stanowi sumę udokumentowanych przez</p>		

<p>pokrzywdzoną wydatków związanych z zamówieniem raportów z BIK, prowadzenia związanej z tym postępowaniem korespondencji oraz skorzystania z profesjonalnej pomocy prawnej.</p>			
<p>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>			
<p>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</p>			
<p>1.1.</p>	<p>-----</p>	<p># art. 439 k.p.k.</p>	<p>-----</p>
<p>Zwięźle o powodach uchylenia</p>			
<p>-----</p>	<p>-----</p>		
<p>2.1.</p>	<p>Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości</p>	<p># art. 437 § 2 k.p.k.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uchylenia</p>			

3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		

4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia		

5.3.2.		
Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		

5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	-----	-----
Koszty Procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
III	Sąd Odwoławczy na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k., mając na względzie trudną sytuację majątkową oskarżonej, zwolnił ją od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.	
PODPIS		

1.3. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	1	
Podmiot wnoszący apelację	obrońca oskarżonej	

Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	wymiar obowiązku naprawienia szkody	
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	

#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana